

รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

MANAGEMENT MODEL INTEGRATED WITH UNITY, RECONCILIATION AND RESTORATION FOR THE PUBLIC UNIVERSITIES

สุวิทย์ ภาณุจारी (Suwit Phanujaree)*
ณัฐธนธีรา ศรีภา (Nathdhanateera Sripha) **

วันรับ 15 / ธันวาคม / 2563

ตรวจสอบ 17-20 / ธันวาคม / 2563

ตอบรับ 23 / ธันวาคม / 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากรอบแนวคิด พัฒนา และประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 74 สถาบัน โดยมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 207 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่า

ความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .98 และแบบประเมิน เก็บข้อมูลในปีพุทธศักราช 2562 ส่วนสถิติพื้นฐานที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเพื่อการจำแนกกลุ่มตัวแปร คือ เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า:

1) กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วย 4 แนวคิดหลัก ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ 2) แนวคิดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 3) แนวคิดหลักความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ ทางพระพุทธศาสนา และ 4) แนวคิดการประเมินรูปแบบ

2) รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นรูปแบบเชิงบูรณาการ หรือ MI-URR MODEL ตามแนวคิดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และหลักความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ โดยเรียงตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมุ่งเน้นความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ 2) การให้ความสำคัญกับบุคลากร ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ 4) การนำและการกำกับดูแลองค์กร 5) ผลลัพธ์การดำเนินการ และ 6) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

3) รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการกับหลักความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้รับการประเมินและรับรองจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน

คำสำคัญ: 1. รูปแบบการบริหารจัดการ 2. หลักความสามัคคี ปรองดอง สมานฉันท์

ABSTRACT

The purposes of this research were: to study the conceptual framework of administration, develop a management model, and evaluate and verify the management model integrated with unity, reconciliation

and restoration for administrators in the public universities. This research was the descriptive research. The samples were 74 public universities. The informants included the public university administrators, lecturers, and staffs, total of 207 respondents. The research instruments were a questionnaire (Reliability = .98) and an evaluation form. All the data, collected via mail in 2019, were then analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, exploratory factor analysis by using statistical package.

Results of this research revealed that:

1. The conceptual framework of administration integrated with unity, reconciliation and restoration for the public universities was composed of 4 principle concepts: 1) model concept 2) concept of Public Sector Management Quality Award (PMQA) 3) concept of Unity, Reconciliation and Restoration in Buddhism, and 5) model evaluation concept.

2. An administrative model was the integrative model or MI-URR MODEL according to the concept of Public Sector Management Quality Award (PMQA) and Unity, Reconciliation and Restoration in Buddhism. It was composed of 6 components: 1) focus on unity, reconciliation and restoration 2) focus on personnel, clients, and stakeholders 3) focus on operation system 4) Leading and organization supervision 5) Results and 6) strategic planning

*รศ.ดร. สุวิทย์ ภาณุจारी อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย E-mail.com suwitmbu@hotmail.com

** ณัฐธนธีรา ศรีภา (Nathdhanateera Sripha) อาจารย์พิเศษประจำบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. The integrative model mentioned above was evaluated and certified by 17 connoisseurs and qualifiers in 4 issues: accuracy, propriety, feasibility and utility.

Keywords: 1. management model
2. unity, reconciliation and restoration

1. บทนำ

ภายใต้การปฏิรูประบบราชการตามแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ได้มีการพัฒนาวิธีการมากมายในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ และวิธีการหนึ่งที่ได้นำมาใช้กันอย่างแพร่หลายภายใต้กระบวนการจัดการภาครัฐแนวใหม่คือ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA) จนเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 2558) นอกจากนี้ PMQA ยังเป็นวิธีการบริหารจัดการองค์กรที่สามารถประยุกต์ใช้กับองค์กรทุกระดับ ทุกประเภท ทั้งองค์กรภาคเอกชนและองค์กรภาครัฐ ทั้งองค์กรที่แสวงหาผลกำไรและองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร รวมทั้งหน่วยงานทุกภาคส่วน(สถาบันพระปกเกล้า, ม.ป.ป.; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2548, 2549)

สำหรับการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย ซึ่งผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดบทบาทของคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากระบบเดิม โดยผู้

บริหารควรมีความเป็นผู้นำ มีการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน พบว่า การบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ยังไม่มีประสิทธิภาพและไม่สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในหลายๆเรื่อง จึงทำให้เกิดช่องว่างเป็นปัญหาดังกล่าว เช่น มีการฟ้องศาลปกครองในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่สะท้อนความล้มเหลว (Torchgroup, 2013) มีคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ศาลปกครองสูงสุด, 2554) เป็นต้น ซึ่งเป็นการสร้างปัญหาความขัดแย้งในองค์กร ทำให้แตกความสามัคคีในหมู่คณะที่อยู่ร่วมกัน ทำให้บรรยากาศการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในองค์กรเสียไปไม่ราบรื่น ไม่สามารถทำงานเป็นทีมได้ เพราะไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานอย่างเป็นเอกภาพ จึงไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสถาบัน

จากปัญหาการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ถือว่าเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณธรรมจริยธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน จึงเป็นปัญหาที่สำคัญในแง่ที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นการเร่งด่วน ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จึงสนใจทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประรองดอง สมานฉันท์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการกับหลักความสามัคคี ประรองดองสมานฉันท์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
3. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประรองดองสมานฉันท์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่พัฒนาขึ้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการที่บูรณาการกับหลักความสามัคคี ประรองดองสมานฉันท์ของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนผัง (diagram) ดังนี้

- เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้จากประชากร
X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาตัวแปรแต่ละตัว

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยของรัฐ 12 มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 19 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 มหาวิทยาลัย รวมเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้งสิ้น 78 สถาบัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 74 สถาบันเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดโดยใช้ตารางสุ่มของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-680) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยมีผู้ให้ข้อมูลได้ทั้งหมด 222 คน

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และมีการพัฒนาเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยอาศัยข้อมูลซึ่งเป็นผลจากการศึกษาในขั้นตอนการวิจัยที่ 1 ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประรองดอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ส่วนการพัฒนาเครื่องมือดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ด้วยเทคนิค IOC (Item-Objective Congruence Index) และการวิเคราะห์ความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ค่าค่าถามรายข้อที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .98

2. แบบประเมิน เป็นแบบประเมินที่ใช้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมิน(ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประรองดอง สมานฉันท์ของสถาบัน

อุดมศึกษาของรัฐ ในประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดระดับปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 222 ชุด ได้กลับมา จำนวน 207 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 93.24

2. แบบประเมิน ผู้วิจัยใช้แบบประเมินเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญและทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน พิจารณาประเมิน (ร่าง) รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ในประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data) ที่ได้จากการศึกษากรอบแนวคิดจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้หลักการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบ

2. เพื่อนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นนามบัญญัติในรูปแบบแจกแจงตารางความถี่ และค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ที่ได้จากแบบสอบถามระดับการปฏิบัติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อ 1) การคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ 2) การคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิง

สำรวจ เมื่อข้อมูลมีความเหมาะสมและผ่านการทดสอบความสัมพันธ์แล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis, PCA) จากนั้นนำผลที่ได้จากวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก และความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) มาสังเคราะห์เป็น (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

3. เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบประเมินที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน พิจารณาประเมิน (ร่าง) รูปแบบ ในประเด็นด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยหาค่าเฉลี่ย () และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้ข้อค้นพบ ดังนี้

4.1. ผลการศึกษากรอบแนวคิด

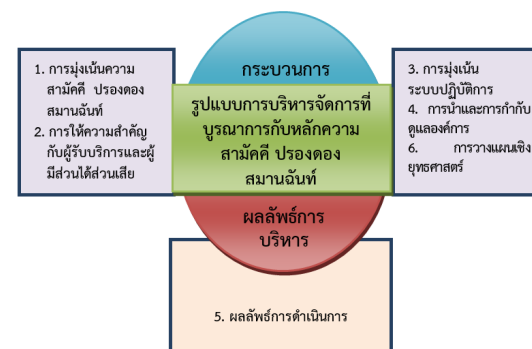
พบว่า กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วย 4 แนวคิดหลัก ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ 2) แนวคิดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

4.2 ผลการพัฒนาารูปแบบ

พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นรูปแบบเชิงบูรณาการตามแนวคิดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

และหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบโดยเรียงตามความสำคัญขององค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมุ่งเน้นความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ 2) การให้ความสำคัญกับบุคลากร ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ 4) การนำและการกำกับดูแลองค์การ 5) ผลลัพธ์การดำเนินการ และ 6) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ โดยองค์ประกอบที่มีค่า initial eigen values มากที่สุดถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะมีค่าความผันแปรหรือค่าความแปรปรวนทั้งหมดของการบริหารจัดการเชิงบูรณาการกับหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ที่ถูกจัดอยู่ในองค์ประกอบนั้นมากที่สุด เรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบตามค่า initial eigen values ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มีค่า 68.698 องค์ประกอบที่ 2 มีค่า 5.836 องค์ประกอบที่ 3 มีค่า 2.677 องค์ประกอบที่ 4 มีค่า 2.135 องค์ประกอบที่ 5 มีค่า 1.963 และองค์ประกอบที่ 6 มีค่า 1.515 ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาประกอบกับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามการวิจัย แล้วสังเคราะห์เป็น (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการที่บูรณาการกับหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ: รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณา

การหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ : MI-URR MODEL

จากรูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หรือ MI-URR MODEL ข้างต้นนี้ อาจตั้งชื่อรูปแบบใหม่ตามลักษณะของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยนำตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกตามคำสำคัญในชื่อเรื่อง คือ MANAGEMENT, INTEGRATED, UNITY, RECONCILIATION AND RESTORATION มาเรียงกัน เรียกชื่อใหม่ว่า “MI-URR MODEL” เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของรูปแบบได้โดยง่าย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั่วไปในวงกว้าง โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความหมายเรียงตามลำดับน้ำหนักขององค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ หมายถึง หลักสาราณียธรรมที่จะทำให้ประชาชนอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ กลมเกลียว และทำให้เป็นเอกภาพ มี 6 องค์ประกอบย่อย (ตัวบ่งชี้) ประกอบด้วย 1) เมตตา 2) เมตตาจริกรรม 3) เมตตาโมกรรม 4) สาธารณโภคี 5) สีสสามัญญตา และ 6) ทิฏฐิสามัญญตา

2. การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง การที่ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อความสำเร็จของสถาบันในระยะยาว รวมทั้งวิธีการในการค้นหาสารสนเทศเกี่ยวกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสร้างความสัมพันธ์ และการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อปรับปรุงและค้นหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรม ซึ่งสังเกตได้จากองค์ประกอบย่อย (ตัวบ่งชี้) 1) สารสนเทศผู้รับ

บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 2) การสร้างความผูกพัน

3. การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ หมายถึง การที่ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีวิธีการในการออกแบบ จัดการ และปรับปรุงผลผลิตและบริการ การบวนการทำงาน รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบปฏิบัติการ เพื่อส่งมอบคุณค่าแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และทำให้สถาบันประสบความสำเร็จและยั่งยืน ซึ่งสังเกตได้จากองค์ประกอบย่อย (ตัวบ่งชี้) 1) กระบวนการทำงาน และ 2) ประสิทธิภาพการปฏิบัติการ

4. การนำและการกำกับดูแลองค์การ หมายถึง การที่ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีพฤติกรรมแสดงออกในการนำองค์การด้วยการสั่งการหรือชักนำให้สถาบันมีความยั่งยืน การกำกับดูแลองค์การ วิธีการที่ใช้เพื่อบรรลุผล การปฏิบัติตามกฎหมาย การมีจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสังเกตได้จากองค์ประกอบย่อย (ตัวบ่งชี้) 1) การนำองค์การโดยผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และ 2) การกำกับดูแลองค์การและความรับผิดชอบต่อสังคม

5. ผลลัพธ์การดำเนินการ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีวิธีการในการประเมินผลการดำเนินการและการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของสถาบัน ซึ่งสังเกตได้จากองค์ประกอบย่อย (ตัวบ่งชี้) 1) ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลและการบรรลุพันธกิจ 2) ผลลัพธ์ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 4) ผลลัพธ์ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแล 5) ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงินและการเติบโตและ 6) ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของกระบวนการและการจัดการห่วงโซ่อุปทาน

6. การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ หมายถึง การที่ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐใช้วิธี

การในการจัดทำวัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของส่วนราชการ การนำไปปฏิบัติการปรับเปลี่ยนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป ตลอดจนวิธีการวัดผลความก้าวหน้า ซึ่งสังเกตได้จากองค์ประกอบย่อย (ตัวบ่งชี้) 1) การจัดทำยุทธศาสตร์ และ 2) การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ

จากองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบข้างต้น เมื่อพิจารณาในมิติของการนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการสถาบัน อาจเรียงลำดับใหม่และจัดได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นกระบวนการ และส่วนที่เป็นผลลัพธ์ โดยส่วนที่เป็นกระบวนการ ประกอบด้วย 1) การนำและการกำกับดูแลองค์การ 2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ 5) หลักความสามัคคี ประดองสมานฉันท์ และส่วนที่เป็นผลลัพธ์ คือ ผลลัพธ์การดำเนินการ โดยให้ความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบตามค่าน้ำหนักที่ได้จากผลการวิจัยดังกล่าวแล้วข้างต้น

4.3 ผลการประเมินและรับรองรูปแบบ

พบว่า เป็นรูปแบบที่ผ่านการประเมินและรับรองตามเกณฑ์จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 ท่าน ใน 4 ประเด็นหลัก คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดย ด้านความเป็นประโยชน์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (= 9.23) รองลงมา คือ ด้านความถูกต้อง (= 8.76)

5. อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยที่ได้จากการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประดองสมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ผลจากการพัฒนารูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการกับหลักความสามัคคี ประดองสมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบพร้อมชื่อองค์ประกอบเรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การมุ่งเน้นความสามัคคี ประดองสมานฉันท์ องค์ประกอบที่ 2 การให้ความสำคัญกับบุคลากร ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์ประกอบที่ 3 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ องค์ประกอบที่ 4 การนำและการกำกับดูแลองค์การ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์การดำเนินการ และองค์ประกอบที่ 6 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่มีบุคลากรจำนวนมาก และมีสถานภาพที่หลากหลาย มีการกระทำ การพูด และการคิดที่แตกต่างกัน จึงให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านการมุ่งเน้นความสามัคคี ประดองสมานฉันท์ มากเป็นลำดับที่หนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาข้อที่ว่า ความสามัคคีของหมู่คณะทำให้เกิดความสุข (ขุ.ธ. 25/24/41) และจะทำให้บุคลากรที่อยู่ร่วมกันมีความรักใคร่กลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาข้อที่ว่า สาราณียธรรม (อง.ฉก.ก. 22/282-3/321-3) ส่วนองค์ประกอบนอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญรองลงมาตามลำดับ เพราะเป็นกระบวนการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดผลลัพธ์ หรือประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2558) โดยแต่ละองค์ประกอบที่ค้นพบจากการวิจัยดังกล่าว อาจแยกอภิปรายเป็นรายองค์ประกอบได้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การมุ่งเน้นความสามัคคี ประดองสมานฉันท์ เป็นองค์ประกอบที่มีค่า initial eigen values สูงสุด = 68.698 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ผู้บริหารไม่ใช้วาจาให้ร้ายผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .831 อันดับรองลงมาคือ ผู้บริหารใช้วาจาที่เคารพให้เกียรติผู้ร่วมงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .805 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีการบริหารจัดการที่ต้องใช้อำนาจทางด้านการบริหารจัดการด้วยการสั่งการ การควบคุม หรือการกำกับดูแลตามข้อกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาตลอดเวลา จึงต้องระมัดระวังในการพูดจาทั้งต่อหน้าและลับหลัง ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ก็ให้ความสำคัญกับการพูดจาของผู้บริหารซึ่งจะต้องให้เกียรติและเคารพผู้ร่วมงานด้วยในฐานะเพื่อนมนุษย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง การพูดจาดีจะทำให้เกิดความรักรัก ความสามัคคี ประดองสมานฉันท์ ในสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสาราณียธรรมในพระพุทธศาสนา ข้อเมตตาวจีกรรม คือ ผู้บริหารควรมีเมตตาที่แสดงออกทางวาจาแก่ผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคมทั้งต่อหน้าและลับหลัง เช่น ช่วยแนะนำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ ตักเตือนในทางที่ถูกที่ควรด้วยความปรารถนาดี กล่าววาจาสุภาพและเป็นประโยชน์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ฯลฯ (อง.ฉก.ก. 22/282-3/321-3)

องค์ประกอบที่ 2 การให้ความสำคัญกับบุคลากร ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นองค์ประกอบที่มีค่า initial eigen values สูงสุด = 5.836 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีการใช้

สารสนเทศเกี่ยวกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมถึงผลผลิต และการบริการเพื่อจำแนกกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในปัจจุบันและใน อนาคต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .792 อันดับรอบลงมาคือ ผู้บริหารมีการประเมินความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอนาคต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .785 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถาบันอุดมศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นหนักทั้งทางด้านทฤษฎีและการฝึกภาคปฏิบัติที่ต้องปฏิบัติจริงต่อบุคคล ครอบครัวและชุมชนโดยประชาชนมีความคาดหวังสูงต่อบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาตลอดจนความรู้ความสามารถซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ สถาบันอุดมศึกษาจึงตระหนักในข้อมูลความต้องการและความคาดหวังของบุคลากรผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนประชาชนซึ่งเปรียบเหมือนเป็นลูกค้าที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสร้างความพึงพอใจ ความประทับใจ ความภาคภูมิใจ และความผูกพันต่อสถาบัน อันเป็นการสะท้อนถึงการพัฒนาคุณภาพที่เป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Holbeche (2005, pp. 15-26) ที่ได้ทำการวิจัยองค์การที่มีผลการปฏิบัติงานสูง และได้กล่าวถึงลักษณะขององค์การที่มีสมรรถนะสูงไว้ ส่วนหนึ่งคือ องค์การที่มีสมรรถนะสูงจะต้องสนใจความต้องการของลูกค้า โดยการลงทุนพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ ให้บริการที่ดีกว่าคู่แข่งชั้นในตลาดเดียวกัน และสอดคล้องกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (2557-2558) หมวดที่ 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย เป็นการทำความเข้าใจกับความ ต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีจุดมุ่งเน้นในการตอบสนองให้ตรงกับความต้องการและความ

ต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย การทำให้เกิดความประทับใจ และการสร้างความดี

องค์ประกอบที่ 3 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติ

การ เป็นองค์ประกอบที่มีค่า initial eigen values สูงสุด = 2.677 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการสนับสุนที่สำคัญในการปฏิบัติการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .595 อันดับรอบลงมาคือ ผู้บริหารมีการนำกระบวนการไปปฏิบัติงานประจำวันเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่สำคัญ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .582 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาการบริหารงานคุณภาพภายในของสถาบัน และมีความพยายามในการออกแบบ วิธีการทำงานและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ตลอดจนการออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพมาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น สถาบัน จึงให้ความสำคัญในการที่ทุกคนและทุกฝ่ายได้ปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อส่งผลต่อการบริหารคุณภาพของสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (2557-2558) หมวดที่ 6 การจัดการกระบวนการเป็นรวมข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อออกแบบการทำงาน ให้สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความคล่องตัวในการปฏิบัติลดต้นทุนตลอดจนการประเมินผล การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของสิงคโปร์(1994) องค์ประกอบที่ 5 ที่กล่าวว่า กระบวนการทำงาน (process) เป็นการมุ่งเน้นกระบวนการหลักขององค์กร เพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งกระบวนการด้านนวัตกรรม การส่งผ่าน กระบวนการ และการปรับปรุงกระบวนการ

องค์ประกอบที่ 4 การนำและการกำกับ

ดูแลองค์การ เป็นองค์ประกอบที่มีค่า initial eigen values สูงสุด = 2.135 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .726 อันดับรอบลงมาคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และค่านิยม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .705 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาได้ตระหนักถึงพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตในทุกสาขาวิชา เพื่อให้สามารถออกไปให้บริการทางด้านสาขาวิชาต่าง ๆ กับประชาชนอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน จึงให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมรวมทั้งการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และค่านิยม โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ สร้างค่านิยมและส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตามหลักนิติธรรม ความโปร่งใส และความมีจริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะเฉพาะที่จะให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบสูง ประพฤติปฏิบัติตามหลักนิติธรรม ความโปร่งใส และความมีจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 15) ในองค์ประกอบหลักนิติธรรม (Rule of Law) คือการใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและองค์ประกอบหลักความโปร่งใส (Transparency) คือกระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

และสอดคล้องกับหลักโลกบาลธรรม คือ ธรรมคุ้มครองโลก ที่ช่วยให้โลกหรือประชาชนมีความสงบเรียบร้อย ไม่เดือดร้อนและสับสนวุ่นวาย มี 2 อย่าง คือ ความละเอียดรอบคอบ/ความซื่อ (หิริ) และ ความเกรงกลัวต่อบาป/ความซื่อ (โอตตปเปะ) (อง.ทศ.20/255/65)

องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์การ ดำเนิน

การ เป็นองค์ประกอบที่มีค่า initial eigen values สูงสุด = 1.963 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ มีผลการดำเนินการด้านงบประมาณ การเงิน และการบริหารงบประมาณ = .653 อันดับรอบลงมาคือ มีผลการดำเนินการด้านการเติบโตของสถาบัน และการสร้างขีดความสามารถ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .607 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักตรวจเงินแผ่นดินและสถาบันอุดมศึกษามีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณและการเงินจำนวนมาก ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องตระหนักและปฏิบัติให้ถูกต้อง รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องแข่งขันทางด้านคุณภาพในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และการบริหารงบประมาณและด้านการเติบโตของสถาบัน และการสร้างขีดความสามารถ โดยสถาบันสามารถบริหารจัดการด้านงบประมาณ การเงิน และการบริหารงบประมาณและเน้นด้านการเติบโตของสถาบันและการสร้างขีดความสามารถ เป็นการสะท้อนถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (2557) เกณฑ์รางวัลคุณภาพของประเทศไทย (2557-2558) หมวด 7 ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และการบริหารงบประมาณ และด้านการเติบโตของสถาบันและการสร้างขีดความสามารถ

องค์ประกอบที่ 6 การวางแผนเชิง

ยุทธศาสตร์ เป็นองค์ประกอบที่มีค่า initial eigen values สูงสุด = 1.515 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ = .636 อันดับรองลงมาคือ ผู้บริหารมีการวิเคราะห์และกำหนดยุทธศาสตร์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ = .630 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ยุทธศาสตร์เป็นกรอบใหญ่ที่บอกทิศทางการทำงาน ส่วนวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เป็นเป้าประสงค์ที่ชัดเจนซึ่งบอกทิศทางระยะยาวของสถาบัน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์และการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของสถาบัน โดยกำหนดไว้ในแผนซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญของสถาบันในการเตรียมการสำหรับอนาคต มีการวิเคราะห์ที่ช่วยให้เห็นภาพหรือวิสัยทัศน์ในอนาคตเพื่อการตัดสินใจสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gartner Group (2006) ที่ได้ระบุไว้ว่าองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง นั้นควรจะต้องประกอบด้วยที่ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและ แสวงหาแนวทางในการบรรลุเป้าหมายนั้น การมีค่านิยมร่วมกันของบุคลากรทั่วทั้งองค์กรการ มุ่งเน้นการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่สิ่งที่สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้ และเป็นองค์การที่มีความยืดหยุ่น

กล่าวได้ว่า กระบวนการในรูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 6 องค์ประกอบมีความสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้นำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ จะช่วยให้สถาบันดำเนินไปสู่คุณภาพของการบริหารจัดการสถาบันได้ และนำมาซึ่งความมั่นใจของผู้ใช้บัณฑิตหรือผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประองตองสมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็นสองส่วน โดยส่วนแรกเป็นข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และส่วนที่สองเป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

เพื่อสะท้อนถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังนี้

1) จากผลการวิจัย พบว่า การมุ่งเน้นความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดและตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ผู้บริหารไม่ใช้วาจาให้ร้ายผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนทั้งต่อหน้าและลับหลัง อันดับรองลงมาคือ ผู้บริหารใช้วาจาที่เคารพให้เกียรติผู้ร่วมงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของความสามัคคี ประองตองสมานฉันท์ ในสถาบัน ต้องใช้ความระมัดระวังในเรื่องการปฏิสัมพันธ์ที่ต้องรู้จักการพูดจาหรือการสื่อสารที่ดี มีเหตุมีผล ไม่ใช้อารมณ์ และการบริหารจัดการที่ต้องให้ความยุติธรรมกับทุกฝ่าย สร้างขวัญกำลังใจ และความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการแตกความสามัคคี ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น การจัดให้มีกิจกรรมเสริมสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรที่ปฏิบัติงานการคัดเลือกบุคลากรดีเด่นในแต่ละปี และประกาศเกียรติคุณ ยกย่อง ชมเชย โดยกระบวนการคัดเลือกมีความโปร่งใส ยุติธรรม เพื่อให้ได้คนดี นำเลื่อมใส ศรัทธา และเป็นแบบอย่างที่ดี

2) จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบ

ที่ 2 การให้ความสำคัญกับบุคลากร ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์ประกอบที่ 3 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ องค์ประกอบที่ 4 การนำและการกำกับดูแลองค์การ องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์การดำเนินการ และองค์ประกอบที่ 6 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีความสำคัญตามลำดับ ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรจะต้องตระหนักถึงความสำคัญขององค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารจัดการให้สถาบันมีผลการดำเนินการที่ดีมีประสิทธิภาพตามลำดับความสำคัญ โดยอาจนำผลการวิจัยดังกล่าวนี้มากำหนดเป็นนโยบายสำหรับการบริหารจัดการสถาบันและถ่ายทอดนโยบายให้บุคลากรทุกส่วนงานเข้าใจและนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ

ราชการ (ก.พ.ร.) ฯลฯ ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการกับหลักความสามัคคี ประองตองสมานฉันท์ ของผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่พัฒนาได้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลและติดตามกระบวนการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการได้มาตรฐานคุณภาพสากล

6.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ออกไปศึกษาต่อยอดโดยทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

2) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เมื่อนำรูปแบบการบริหารจัดการเชิงบูรณาการเชิงหลักความสามัคคี ประองตองสมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่พัฒนาได้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการหลักความสามัคคี ประองตอง สมานฉันท์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ภาระวี สุขโรจน์. (2556). รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเอกชนสู่ความเป็นเลิศ, สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/My%20Documents/Downloads/16103-34864-1-SM.pdf>.
- ศาลปกครองสูงสุด. (2554). คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2557 จาก <https://www.google.co.th/webhp?sourceid>.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2555). การสร้างความปรองดองแห่งชาติ (รายงานผลการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎร สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 255, จาก [http://library2.parliament.go.th/giventake/content hr/hr24/d040455-01-2.pdf](http://library2.parliament.go.th/giventake/content/hr/hr24/d040455-01-2.pdf).
- สถาบันพระปกเกล้า. (ม.ป.ป.). การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2562, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2558). เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2558, สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://nih.dmsc.moph.go.th/PMQA/PMQA.pdf>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ (รายงานการวิจัย), สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2559, จาก http://www.sc.mahidol.ac.th/scpn/documents/book/admin_model.pdf.
- Isranews. (2555). วิกฤต.. "พนักงานมหา'ลัย" วิกฤต.. อุดมศึกษาของประเทศ. สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.isranews.org>.
- matichon online. (2556). กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากมติสภามหาวิทยาลัยและคำสั่งผู้บริหารที่ไม่ได้ปรับฐานเงินเดือนตามมติคณะรัฐมนตรี. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2557 จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1375676578.
- Somnuak Chula. (2012). คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ) ถูกฟ้องกรณีกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2557, จาก <https://www.facebook.com/the.six.paths.of.pein/posts/>.
- Torchgroup. (2013). กรณีศึกษา: การฟ้องศาลปกครองในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่สะท้อนความล้มเหลวในการบริหารงานองค์กรของผู้บริหารมหาวิทยาลัยและสภามหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน

2557 จาก torchgroup.wordpress.com/2013/02/21.

ภาษาอังกฤษ

- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), pp. 607-610.
- Madaus, G.F., Scriven, M.S., & Stufflebeam, D.L. (1983). **Evaluation models viewpoints on educational and human services evaluation**. 8 th ed. Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing.
- Michael Walton. (1995). **Managing yourself on an off the ward**. London : Blackmell Science .
- Richard D. Irwin. Griffin, Ricky W. (1999). **Management**. (6th ed). Boston, MA: Houghton Mifflin Company.
- Ritter, James M. (2005). The Applicability of Total Quality **Manangement** to Higher Education. College Chief Academic officers and Chief financial officers, n.p.
- Schermerhorn, John R., Hunt. (2002). **Management**. (7th ed.). New York: John Wiley & Son.
- Stoner, James AF. (1978). **Management**. New jersey: Prentice-Hall.
- Trudy, W. Banta. (1996). **Assessment in practice: putting principles to work on college campuses**. Student Educational Measurement University of United States.

